

# Wetgevingsoverleg Wonen & Ruimte – 7 november 2022

*De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) is blij met het extra geld voor het Nationaal Isolatieprogramma. Dat is hard nodig. Het is duidelijker dan ooit hoe dringend we naar een duurzaam, onafhankelijk en betaalbaar energiesysteem moeten. Daarin gebeurt veel. Tegelijkertijd blijkt uit de Klimaat- en Energieverkenning dat in de gebouwde omgeving extra actie nodig is om de klimaatdoelen in 2030 te halen, en blijkt bovendien dat de verduurzaming van de warmtevoorziening en het halen van de hogere energiebesparingsdoelen achterblijft. Het is daarom essentieel om fors energie te besparen en aardgas te vervangen voor hernieuwbare energie in de gebouwde omgeving. Dit zorgt voor een lagere energierekening en veel extra klimaatwinst. Richting het Wetgevingsoverleg Wonen en Ruimte geven we graag onderstaande aandachtspunten en suggesties mee.*

## Fixteams voor kleine én toekomstige grote maatregelen

Het groeiend aantal huishoudens met energiearmoede vraagt om een brede c.q. landelijke inzet van fixteams. De NVDE is verheugd dat initiatieven om de inzet van fixteams en adviseurs flink én snel op te schalen worden ondersteund door het Rijk en (energie)bedrijven. Zo gaat onder andere de [Amsterdamse FIXbrigade in heel Nederland woningen tocht dicht maken met behulp van een fonds](#). De [motie Thijssen en Bromet](#) verzoekt de regering om nog dit jaar ervoor te zorgen dat op grote schaal FIX-IT-achtige isolatieteams langs de deuren gaan waar de nood het hoogst is. **De NVDE is blij dat er veel aandacht en tractie op de (grootschalige) inzet van adviseurs en fixers zit, en vraagt tegelijkertijd aandacht voor de uitstekende koppelkans om ook toekomstige, grote(re) verduurzamingsmaatregelen binnen deze woningen mogelijk te maken.**

## Behoud het momentum en dus de subsidiepot gevuld, ook in de toekomst

Als gevolg van de hoge energieprijzen zijn veel mensen bezig met de verduurzaming van hun woning. De NVDE is daarom blij dat het kabinet €62 miljoen extra subsidie beschikbaar stelt voor de ISDE-regeling. **Wel vraagt de NVDE – met het oog op continuïteit in de toekomst – te onderzoeken hoe zeker kan worden gesteld dat het ISDE-budget toereikend blijft. Om een stop-&-go effect te voorkomen en de investeringszekerheid voor huishoudens te waarborgen is een garantie op een gevulde subsidiepot noodzakelijk. Dit geldt ook voor het MKB.**

## Bereid normering en financiering voor

De transitieopgave waarvoor we staan en de urgente situatie die de noodzaak tot verduurzaming verder aanwakkert, vraagt om 'alles uit de kast' te halen en een breed instrumentarium te gebruiken. Normeren geeft duidelijkheid en zekerheid richting consument én markt. Financierings- en subsidieregelingen zijn randvoorwaarden om te kunnen normeren. De NVDE heeft hiervoor eerder in de [inbreng richting het commissiedebat Klimaatakkoord Gebouwde Omgeving op 15 september jl.](#) suggesties gedaan, waaronder uitgebreid voor de [normering gericht op \(hybride\) warmte-installaties](#).

- Iedere woningeigenaar moet in de gelegenheid worden gesteld om te kunnen verduurzamen. Op dit moment groeit het aantal huishoudens die de energierekening niet meer kunnen betalen en in de problemen komen. Het prijsplafond biedt daarvoor op korte termijn perspectief. Echter, de langdurige oplossing ligt in het verduurzamen van de woning. Met de hoge energieprijzen en inflatie hebben deze huishoudens vaak geen of weinig spaargeld. **Al eerder pleitte NVDE voor onder andere het verruimen van de inkomensgrens voor de 0% rentelening vanuit het Warmtefonds.** De NVDE is daarom blij met de [motie de Groot c.s.](#) (32813-1102), die oproept om te onderzoeken tot welke inkomensgrens het rentenultarief in het Nationaal Warmtefonds zou moeten worden verhoogd.
- Alle vormen van financiering zijn nodig in de verduurzamingsopgave voor woningeigenaren. Een breed instrumentarium met diverse 'smaken' maakt het mogelijk om voor iedere bewoner verduurzamen mogelijk te maken, zoals (ook) mensen met een leenaversie. **De gebouwgebonden financiering is en blijft een goede aanvulling op het bestaande instrumentarium.**
- Een [studie van CE Delft](#) laat zien dat met zeer hoge energieprijzen, de belastingverschuivingen, en bestaand en voorgenomen beleid, de terugverdientijden voor verschillende maatregelen zoals de (hybride) warmtepomp, zonneboiler en woningisolatie significant lager zijn en ver beneden de levensduur van de maatregel liggen; één van de basisvoorwaarden voor normering. Samen met (onder andere) bovenstaande randvoorwaarden is normeren op de energieprestatie van de koopwoning een logische vervolgstap. **Derhalve pleit de NVDE voor het (laagdrempelig) normeren van de energieprestatie van de woning door differentiatie in de hypotheekleenruimte naar de (integrale) energieprestatie van de woning.** Zo kunnen huishoudens meer lenen bij aankoop van een energiezuinige woning of het geld gebruiken voor het verduurzamen van de (nieuwe) woning.

## De noodzakelijke versnelling en ruimtelijke inpassing van duurzame energie en energie-infrastructuur

Om de Klimaatdoelen in het vizier te houden is het essentieel dat de randvoorwaarden voor de energietransitie geborgd zijn, zoals de ruimtelijke inpassing, kortere doorlooptijden, voldoende vakmensen en het versterken, verslimmen en versnellen van de energie-infrastructuur. Op 1 november jl. publiceerde een [brede coalitie van bedrijven en brancheorganisaties een pleidooi om doorlooptijden flink te verkorten](#). Dit is nodig, omdat met de huidige lange doorlooptijden van acht tot tien jaar duurzame energieprojecten pas ná 2030 gerealiseerd zullen worden. De papieren fase van energieprojecten zou niet langer hoeven duren dan de bouw. Zorg daarom dat procedures binnen twee jaar zijn afgerond: twee jaar praten, twee jaar bouwen. Hieronder geven we een selectie weer van de aanbevelingen uit bovenstaand pleidooi:

- **Wijs 'renewables go-to areas' aan zoals beschreven in REPowerEU** en vertaal de bijbehorende kaders snel naar de Nederlandse context. Deze locaties zijn uitermate geschikt voor hernieuwbare energie en energie-infrastructuur en hebben beperkte milieurisico's. Hier gelden snellere en eenvoudigere vergunningsprocedures, die maximaal één jaar mogen duren
- **Meer budget voor het Landelijk Ambtelijk Expertteam Ruimtelijke procedures om extra ambtelijke capaciteit in te huren.** Dat team kan op aanvraag bijspringen bij complexe cases en op deze manier flexibel uitvoeringscapaciteit en expertise toevoegen indien gewenst voor decentrale overheden om mee te helpen te versnellen. Zorg ervoor dat dit team en de extra capaciteit met name gefocust is op projecten op het gebied klimaat- en energiebeleid.
- **Richt binnen het juridische apparaat een expertpool van juristen en rechters op en neem hiervoor ook extra bestuursrechters en ondersteuning aan.** Deze kunnen sneller eventuele bezwaren ten aanzien van vergunningverlening in behandeling nemen, op basis van hun specialistische kennis en ervaring op het gebied van klimaat- en energieprojecten.

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) maakt zich sterk voor een energievoorziening die volledig is gebaseerd op hernieuwbare energie door het bundelen van krachten uit de gehele sector. De activiteiten bij meer dan 6000 aangesloten bedrijven vertegenwoordigen nu al een omzet van ruim €41 miljard en meer dan 250.000 werknemers.